

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З МИСТЕЦТВОМ

Спеціальність 6.010101 Дошкільна освіта
освітній рівень перший «бакалаврський»
(на базі загальної середньої освіти)

Київ 2018

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
 з науково-методичної та
 навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов
 « _____ » _____ 2018 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З МИСТЕЦТВОМ

Спеціальність 6.010101 Дошкільна освіта
 освітній рівень перший «бакалаврський»
 (на базі загальної середньої освіти)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>1492/18</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	_____ (прізвище, ініціали)
« _____ »	20 <u>18</u> р.

Київ 2018

УДК 373.09.02
ББК 74.590

Методика ознайомлення дітей з мистецтвом: роб. прогр. навч. дисцип. [для студентів спеціальності 6.010101 Дошкільна освіта, освітній рівень перший «бакалаврський» (на базі загальної середньої освіти)] / уклад. О.А.Половіна, І.В.Кондратець, Ю.О.Волинець. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. – 38с.

Розробники:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Кондратець Інна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Волинець Юлія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол № 2 від «05» вересня 2018 року

Завідувач кафедри дошкільної освіти
_____ Г.В.Беленька

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ М.А.Машовець

Години звірені з РНП, структура типова

© КУ імені Бориса Грінченка, 2018 рік
© Педагогічний інститут, 2018 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	10
<i>Змістовий модуль I.</i>	10
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ	
<i>Змістовий модуль II.</i>	11
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	
<i>Змістовий модуль III.</i>	11
ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Змістовий модуль IV.</i>	12
ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Змістовий модуль V.</i>	13
МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Змістовий модуль VI.</i>	14
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Змістовий модуль VII.</i>	16
ІННОВАЦІЇ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом»	17
V. Плани семінарських занять	18
VI. Завдання для самостійної роботи	26
Карта самостійної роботи	27
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота	28
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	29
IX. Методи навчання	36
X. Методичне забезпечення курсу	36
XI. Рекомендована література	37
Основна	37
Додаткова	37

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом» є нормативним документом КУ імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою дошкільної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану денної форми навчання для студентів спеціальності 6.010101 Дошкільна освіта.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9–736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-трансферної системи організації навчання. Програма визначає: обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики; алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом»; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Навчальний матеріал дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом» ґрунтується на класичних та сучасних наукових дослідженнях у галузі мистецтва, естетики, дошкільної педагогіки, психології, є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку дисциплін.

Вивчення дисципліни передбачає розв'язання низки **завдань професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації**, зокрема:

- усвідомлення важливості естетичного розвитку особистості;
- формування здатності до власної художньої діяльності та оволодіння педагогічним інструментарієм залучення дітей дошкільного віку до мистецтва;
- формування умінь щодо створення розвивального естетичного середовища в дошкільному навчальному закладі;
- стимулювання мотивації саморозвитку та постійного фахового зростання.

Мета курсу – формування художньо-продуктивної компетентності майбутніх вихователів, що передбачає опанування системою знань щодо ознайомлення дітей дошкільного віку з різними видами мистецтва (образотворчим, музичним, театральним), володіння педагогічним інструментарієм включення дитини у різні види мистецької діяльності.

Завдання курсу:

- формувати знання про вплив мистецтва на розвиток дитячої особистості;
- ознайомити студентів з видами образотворчої, музичної та театралізованої діяльності дітей дошкільного віку;

➤ формувати у студентів вміння методично грамотно застосовувати сучасні засоби та педагогічні технології формування художньо-практичної компетентності дітей в практиці роботи закладів дошкільної освіти.

Навчальна дисципліна «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом» спрямована на формування **фахових компетентностей**:

➤ **Здоров'язбережувальна:** *знання* про вплив мистецтва на фізичне та психічне (інтелектуальне та емоційне) здоров'я особистості; *уміння* організувати художню діяльність дітей дошкільного віку з врахуванням позитивного емоційного впливу різних видів мистецтва на здоров'я дитини.

➤ **Методична:** *знання* про види мистецтва, види образотворчої діяльності дітей дошкільного віку (малювання, ліплення, аплікація), види музичної діяльності (співи, слухання музики, музично-ритмічні рухи), види театралізованої діяльності, основи аніматорства; педагогічний інструментарій (методи, прийоми, форми роботи) ознайомлення дітей з мистецтвом; нормативно-правові та науково-методичні аспекти формування художньо-практичної компетентності дитини; складові та наповнення розвивального естетичного середовища; види планування та структуру плану освітнього процесу; *уміння* доцільно використовувати прийоми, методи та форми роботи задля вирішення освітніх завдань в роботі з дітьми різних вікових груп; добирати зміст знань про види мистецтва, враховуючи вікові особливості, потреби та інтереси дітей; визначати зміст мистецької освіти дітей дошкільного віку керуючись нормативно-правовою та науково-методичною базою; створювати розвивальне естетичне середовище у приміщенні дошкільного навчального закладу; планувати роботу з формування художньо-практичної компетенції дитини.

➤ **Практично-творча:** *знання* про засоби та педагогічні технології формування художньо-практичної компетентності дітей дошкільного віку; *уміння* творчо використовувати педагогічні технології; підбирати та виготовляти дидактичний матеріал для формування у дітей знань про види мистецтва, умінь художньо-практичної діяльності, описувати методику його використання; залучати дітей та батьків до різних форм роботи з ознайомлення дітей з мистецтвом (свята, розваги, художні виставки, екскурсії до музеїв, театрів тощо).

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 240 год. (8 кредитів), із них 50 год. – лекції, 48 год. – практичні заняття, 98 год. – самостійна робота, екзамен – 30 год.

Вивчення навчальної дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом» завершується складанням екзамену.

**СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Найменування показників	Спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 8	<i>Галузь знань 0101 Педагогічна освіта</i>	Нормативна
Модулів – 8		Рік підготовки:
Змістових модулів – 7	<i>6.010101 Дошкільна освіта освітній рівень перший «бакалаврський»</i>	4-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: портфоліо з дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом»		Семестр 7-й, 8-й
Загальна кількість годин – 240		Лекції
		50 год.
		Семінарські
		48 год.
		Самостійна робота
		98 год.
		Модульний контроль
		14 год.
Семестровий контроль		
30 год.		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I								
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ								
1.	Соціально-естетична сутність мистецтва			2				
2.	Статичні види мистецтва			2				
3.	Динамічні види мистецтва			2				
4.	Синтетичні види мистецтва			2	2			
5.	Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва			2	2			
<i>Разом</i>		30		10	4	14	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II								
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ								
6-7.	Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку			4	4			
8.	Формування у дітей дошкільного віку компетенції за освітньою лінією «Дитина у світі культури»			2				
<i>Разом</i>		30		6	4	18	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III								
ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
9-10.	Особливості організації образотворчої діяльності дітей 2-5 років			4	8			
<i>Разом</i>		30		4	8	16	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV								
ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
11-12.	Особливості організації образотворчої діяльності дітей 5-7 років			4	8			
<i>Разом</i>		30		4	8	16	2	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ									
13.	Теоретичні засади методики музичного виховання			2					
14.	Слухання музики дітьми дошкільного віку			2		2			
15.	Методика навчання дітей співу			2		2			
16.	Педагогічний супровід музично-ритмічної діяльності дітей дошкільного віку			2		2			
17.	Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку			2		4			
<i>Разом</i>		30		10		10	8	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ									
18.	Театралізована діяльність як специфічний вид дитячої активності			2		2			
19- 20.	Особливості організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку			4		4			
21.	Свята і розваги для дітей дошкільного віку			2		2			
22.	Особливості самостійної художньої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти			2		2			
<i>Разом</i>		30		10		10	8	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII ІННОВАЦІЇ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ									
23- 24.	Інноваційні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом			4		2			
25.	Інклюзивні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом			2		2			
<i>Разом</i>		30		6		4	18	2	
<i>Екзамен</i>		30							
<i>Разом за навчальним планом</i>		240		50		48	98	14	

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ

Лекція 1.

Соціально-естетична сутність мистецтва (2 год.)

Мистецтво як естетична категорія, форма суспільної свідомості, спосіб відображення життя в художній творчості (Е.Белкіна, О.Комаровська, В.Кудрявцев, Л.Масол, Н.Миропольська, Г.Падалка, О.Рудницька, Т.Турчин та інші). Функції мистецтва: естетична, гедоністична, освітня, сугестивна тощо (Ю.Борев, М.Каган). Види мистецтва. Естетика як наука про почуттєве сприймання світу.

Лекція 2.

Статичні види мистецтва (2 год.)

Образотворче мистецтво: живопис, графіка, архітектура, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво. Жанри живопису. Ілюстрація дитячої книги. Сучасні художники ілюстратори. Засоби виразності в архітектурі та скульптурі. Виховний потенціал декоративно-ужиткового мистецтва.

Лекція 3.

Динамічні види мистецтва (2 год.)

Музичне мистецтво: пісенне, інструментальне, танцювальне. Інтернаціональна мова музичного мистецтва. Музика як засіб формування особистості. Патріотичний потенціал музики. Літературне мистецтво. Літературні жанри. Дитяча література як засіб впливу на формування особистості.

Лекція 4.

Синтетичні види мистецтва (2 год.)

Мистецтво театру. Історичні аспекти театрального мистецтва. Театр як союз різних мистецтв. Кіномистецтво (В.Кандинський, Л.Левчук, О.Оніщенко). Мистецтво анімації для дітей.

Семінарське заняття 1. Напрями мистецтва (2 год.)

Лекція 5.

Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва (2 год.)

Психолого-педагогічні основи формування у дошкільників естетичного ставлення (на основі наукових досліджень, А.Адаскіної, Н.Аксаріної, Є.Аркіна, І.Беха, Л.Беленької, Л.Божович, Д.Ельконіна, А.Єремєєва, О.Запорожця, І.Кона, В.Котирло, Б.Кубланова, М.Лісіної, І.Левшина,

Д.Леонтєєва, О.Мелік-Пашаєва, Н.Менчинської, С.Новосьолової, С.Рубінштейна, П.Рудика, Б.Теплова).

Семінарське заняття 2. Розвиток творчих здібностей особистості (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Лекція 6-7.

Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку (4 год.)

Поняття інтеграції в дошкільній освіті (Н.Гавриш). Інтегративна функція мистецтва. Врахування інтегративного підходу під час планування роботи з ознайомлення дітей з мистецтвом. Інтеграція в ознайомленні дітей із живописом, графікою, скульптурою, архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом. Інтегративність в образотворчій діяльності дітей дошкільного віку (малювання, ліплення, аплікація). Інтегративність як ознака музичної діяльності (слухання, співи, музично-ритмічні рухи). Інтегративність у театралізованій діяльності дітей дошкільного віку.

Семінарське заняття 3-4. Реалізація принципу інтеграції в методиці з ознайомлення дітей з мистецтвом (4 год.)

Лекція 8.

Формування у дітей дошкільного віку компетенції за освітньою лінією «Дитина у світі культури» (2 год.)

Педагогічні виміри понять «компетентність» і «компетенція». Дослідження Г.Беленької, Л.Хоружої щодо реалізації компетентнісного підходу в освіті. Предметно-практична та художньо-продуктивна компетенції дітей дошкільного віку. Механізм формування у дітей дошкільного віку компетенції за освітньою лінією «Дитина у світі культури» за БКДО.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 9-10.

Особливості організації образотворчої діяльності дітей 2-5 років (4 год.)

Стимулювання образотворчої діяльності дітей молодшого дошкільного віку (на основі досліджень К.Демчик, О.Дронової, В.Котляра, О.Половіної, О.Саприкіної, Г.Сухорукової). Планування образотворчої діяльності з врахуванням вікових особливостей дитини. Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення форм роботи з образотворчої діяльності. Формування інтересу до естетичної діяльності у дітей молодшого дошкільного віку на основі досліджень А.Бакушинського. Створення умов для емоційно-піднесеного настрою на заняттях з образотворчої діяльності. Відображення явищ та

предметів довкілля у різних видах образотворчої діяльності (малювання, ліплення, аплікація). Властивості зображувальних засобів. Зображувальні матеріали. Формування уявлень про засоби виразності у малюванні (колір, форма, композиція). Використання нетрадиційних технік малювання у роботі з дітьми молодшої та середньої групи. Індивідуальна та колективна образотворча діяльність. Прийоми ліплення, ускладнення прийомів ліплення у відповідності до вікових особливостей дітей молодших та середньої групи. Тематика ліплення у молодших та середній групі. Навчання дітей молодшого дошкільного віку основам аплікації: гігієнічні вимоги, ускладнення методів та прийомів, тематика.

Семінарське заняття 5. Властивості зображувальних засобів (2 год.)

Семінарське заняття 6. Техніки малювання для дітей молодшого дошкільного віку (2 год.)

Семінарське заняття 7. Формування навичок аплікації в дітей 2-5 років (2 год.)

Семінарське заняття 8. Формування навичок ліплення в дітей 2-5 років (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 11-12.

Особливості організації образотворчої діяльності дітей 5-7 років (4 год.)

Форми ознайомлення дітей з образотворчим мистецтвом: заняття, майстерні, проекти, художньо-педагогічне спілкування. Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення форм роботи з образотворчої діяльності. Планування образотворчої діяльності з врахуванням вікових особливостей дитини. Стимулювання художньої діяльності дітей старшого дошкільного віку. Використання різноманітних засобів образотворчої діяльності (на основі досліджень К.Демчик, О.Дронової, Т.Комарової, Г.Сухорукової, Р.Чумічової). Значення кольору для передачі фактури, настрою, оригінальності зображення під час малювання. Поєднання різних технік малювання. Малювання з натури, за уявою. Тематика занять з малювання у старшій групі.

Прийоми та методи навчання аплікації: безпечне користування ножицями, прийоми симетричного вирізання, техніка силуетного вирізання, техніка обривання. Використання в аплікації різних матеріалів (засушені частини рослин, шматочки шкіри, тканин, хутра, намистинки, пайетки, пір'я). Навчання елементам техніки квілінгу. Тематика занять з аплікації.

Формування навичок способів ліплення дітей старшого дошкільного віку (кільцеве наліплювання, виймання глини тощо). Декоративні прийомами ліплення (оборка, гравірування, нанесення рельєфів стекою та штампами). Тематика занять з ліплення з дітьми 6-7 років.

Методика ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з живописом: завдання, методи, прийоми. Форми роботи з ознайомлення дітей з творами живопису. Формування уявлень про жанри живопису, засоби виразності (колір, колорит, перспектива, композиція). Тематика циклу художньо-педагогічних спілкувань за картинами Катерини Білокур, Тараса Шевченка, Архипа Куїнджі, Юрія Камишного, Івана Айвазовського, Олександра Шовкуненка, Сергія Шишка, Сергія Васильківського, Миколи Бурачека, Миколи Глущенко, Михайла Беркоса, Віктора Васнецова, Миколи Пимоненка, Федора Кричевського, Івана Марчука, Кетрін Фінчер, Євгенії Гапчинської, Владислава Єрко, Костя Лавро, Катерини Штанко, Олесі Магеровської)

Семінарське заняття 9. Техніки малювання для дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

Семінарське заняття 10. Формування навичок аплікації в дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

Семінарське заняття 11. Формування навичок ліплення в дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

Семінарське заняття 12. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з творами живопису (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Лекція 13.

Теоретичні засади методики музичного виховання (2 год.)

Психолого-педагогічні основи музичного виховання дітей дошкільного віку (Н.Ветлугіна, О.Іваненко, Р.Зінич, Н.Ветлугіна, І.Рудченко, Р.Савченко, С.Шоломович). Музичні здібності та задатки. Поняття «музикальність». Розвиток музичних здібностей. Види музичної діяльності дітей дошкільного віку. Показники компетентності дошкільника у світі музики.

Лекція 14.

Слухання музики дітьми дошкільного віку (2 год.)

Вікові особливості сприймання музики. Основні умови повноцінного сприймання музики. Слухання музики: методи та прийоми, відбір репертуару у різних вікових групах, емоційно-естетична оцінка музики дітьми. Особливості використання музичних творів на заняттях з образотворчої діяльності, розвитку мовлення, ознайомлення з природою, тощо.

Семінарське заняття 13. Методичні аспекти планування та організації слухання музики (2 год.)

Лекція 15.

Методика навчання дітей співу (2 год.)

Своєрідність дитячого співу: особливості дихання, діапазон, дикція. Характеристика співочих навичок. Роль вихователя у навчанні дітей співу: охорона дитячого голосу, методи та прийоми навчання співу, етапи розучування пісні. Відбір репертуару для дитячого виконавства. Вимоги до дитячого пісенного репертуару. Характеристика дитячого музичного фольклору. Колискові пісні. Забавлянки. Жартівливі пісні. Пісенна імпровізація.

Семінарське заняття 14. Методичні основи навчання дітей дошкільного віку співу (2 год.)

Лекція 16.

Педагогічний супровід музично-ритмічної діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Особливості музично-ритмічної діяльності дітей різних вікових груп. Завдання вихователя щодо формування у дітей музично-ритмічних рухів. Організація музично-ритмічної діяльності дітей в групі закладу дошкільної освіти: ритмічні хвилинки, музично-ритмічні вправи, музичні руханки. Евритмія. Музичні паузи та музичні привітання.

Семінарське заняття 15. Організація музично-ритмічної діяльності дітей дошкільного віку. (2 год.)

Лекція 17.

Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Використання музики в повсякденному житті дітей у закладі дошкільної освіти. Музичний супровід різних видів дитячої діяльності: ігрова, пізнавальна, рухова тощо. Реалізація співпраці музичного керівника та вихователя під час організації різних форм музичної діяльності. Музичне виховання в сім'ї.

Семінарське заняття 16. Організація музичної гри з дітьми дошкільного віку (2 год.)

Семінарське заняття 17. Особливості навчання гри на музичних інструментах (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 18.

Театралізована діяльність як специфічний вид дитячої активності (10 год.)

Роль театралізованих ігор (С.Русова, О.Антипіна, Л.Артемова, Г.Михайлова, М.Маньова, Е.Чурилова). Види дитячих театрів (традиційний, нетрадиційний). Види театралізованої діяльності (за способом організації (індивідуальні/колективні ігри); за змістом театралізованої діяльності (ігри за

сюжетами літературних творів, ігри-драматизації, інсценування); за видами ігрового матеріалу (театр ляльок, театр іграшок, пальчиковий театр тощо).

Семінарське заняття 18. Аніматорство та ігромайстерність у професії дошкільного педагога (2 год.)

Лекція 19-20.

Особливості організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку (4 год.)

Організація театралізованої діяльності в різних вікових групах. Акторське тренування. Засоби образної та емоційної виразності. Міміка та пантоміма. Інтонація. Дитячий варіант «аутотренінгу». «Гра для себе». Акторські здібності дітей дошкільного віку. Керівництво театралізованою діяльністю. Організація і проведення театральних вистав у закладі дошкільної освіти. Драматизація та інсценування художніх творів. Напрями ознайомлення дітей дошкільного віку з театральним мистецтвом (безпосереднє; опосередковане (розповіді, альбоми, радіо, грамзапис, телевізор, комп'ютер; самостійна художня діяльність). Ознайомлення дітей з театром як культурною установою. Таємниці театральних професій. Правила поведінки в театрі. Планування театралізованої діяльності в роботі вихователів.

Семінарське заняття 19. Особливості театральної діяльності в закладі дошкільної освіти (2 год.)

Семінарське заняття 20. Формування основ акторської майстерності у дітей дошкільного віку (2 год.)

Лекція 21.

Свята і розваги для дітей дошкільного віку (2 год.)

Дозвіллева діяльність дітей дошкільного віку. Особливості проведення свят та розваг у ЗДО. Неприпустимість проведення репетицій у ЗДО. Планування свят та розваг у закладі дошкільної освіти. Залучення батьків до проведення свят та розваг у закладі дошкільної освіти, відвідування, виставок, музеїв, театрів.

Семінарське заняття 21. Особливості планування, організації та проведення свят і розваг у сучасному закладі дошкільної освіти (2 год.)

Лекція 22.

Особливості самостійної художньої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти (2 год.)

Організація самостійної художньої діяльності дітей в закладі дошкільної освіти. Складники самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку. Особливості самостійної художньої діяльності дітей у різних вікових групах. Вимоги до розвивального естетичного середовища.

Складники розвивально-естетичного середовища у різних вікових групах. Створення умов для самостійної художньої діяльності у ЗДО та сім'ї.

Семінарське заняття 22. Специфіка проведення екскурсій мистецького спрямування з дітьми дошкільного віку (2 год).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII
ІННОВАЦІЯ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

Лекція 23-24.

Інноваційні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом (4 год.)

Поняття «інновація» в мистецькій освіті. Ретроновації. Інноваційні підходи до творчої діяльності дітей дошкільного віку (О.Семенов, Т.Житнік, І.Біла, М.Шуть). Технології розвитку уяви (Н.Єгорова, І.Карабаєва). Технології роботи з кольором (В.Кулешов). Інноваційні технології в образотворчій діяльності (К.Демчик, О.Дронова, Л.Шульга). Інновації в музичному мистецтві (О.Іваненко, М.Казінік, С.Науменко, С.Нечай, І.Романюк, Р.Савченко, А.Шевчук). Інновації в театралізованій діяльності Н.Сиротич, аквагрим, метод креативної структурованої імпровізації О.Драча. Вивчення зарубіжного досвіду естетичного виховання дітей (Німеччина, Чехія, Японія, США). Технологія розвитку творчості Emilia Reggio Lorisca Малагуцці.

Семінарське заняття 23. Застосування інноваційних технологій та метод проектів у мистецькій діяльності (2 год.)

Лекція 25.

Інклюзивні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом (2 год.)

Специфіка організації образотворчої діяльності дітей з особливими потребами. Включення дітей з особливими потребами в театралізовану діяльність. Використання потенціалу музики у взаємодії з дітьми з особливими потребами.

Співпраця з батьками дітей з особливими потребами в контексті здобуття ними мистецької діяльності. Зарубіжний досвід інклюзії в мистецькій освіті дітей дошкільного віку.

Семінарське заняття 24. Педагогічні умови здобування мистецької освіти дітьми з особливими потребами (2 год.)

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ.

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ

Семінарське заняття 1. Напрями мистецтва (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Вплив напрямів мистецтва на формування ціннісних орієнтирів особистості.

II. Практична частина.

Створення та презентація програми самовдосконалення майбутніх вихователів засобом мистецтва.

III. Рефлексія.

Основна література: 2

Додаткова література: 1

Семінарське заняття 2. Розвиток творчих здібностей особистості (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Дискусійна платформа: «Ранній розвиток дитини: когнітивне насилля чи стимулювання творчої активності?»

II. Практична частина.

Формування навичок критичного мислення під час аналізу альбомів для розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.

III. Рефлексія.

Основна література: 1

Додаткова література: 4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Семінарське заняття 3-4. Реалізація принципу інтеграції в методиці з ознайомлення дітей з мистецтвом (4 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Особливості організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти на засадах інтеграції: від теорії до практики.

2. Формування готовності до інтегрованої освіти у майбутніх педагогів.

II. Практична частина.

1. Створення інтелектуальних карт (кластерів) для ознайомлення дітей дошкільного віку з мистецтвом на основі наукових розвідок Н.Гавриш.
2. Моделювання форм роботи педагога з дітьми на основі принципу інтеграції за освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина», 2016 р.

III. Рефлексія.

Основна література: 1

Додаткова література: 2, 3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінарське заняття 5. Властивості зображувальних засобів (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Формування уявлень про засоби виразності у малюванні (колір, форма, композиція).
2. Безпечність матеріалів, що використовуються в образотворчій діяльності.

II. Практична частина.

Дослідження зображувальних матеріалів (кольорові олівці, воскові олівці, темпера, гуашеві, акварельні фарби, харчові барвники тощо). Робота з палітрою. Значення кольору для передачі фактури, настрою, оригінальності зображення під час малювання.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 6

Семінарське заняття 6. Техніки малювання для дітей молодшого дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Створення умов для емоційно-піднесеного настрою дітей під час образотворчої діяльності.

II. Практична частина.

Використання нетрадиційних технік малювання у роботі з дітьми молодшої та середньої групи. Індивідуальна та колективна образотворча діяльність. Вправляння у техніках малювання з дітьми 2–5 років за принципом ускладнення.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5, 6

Семінарське заняття 7. Формування навичок аплікації в дітей 2-5 років (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Навчання дітей дошкільного віку основам аплікації: гігієнічні вимоги, ускладнення методів та прийомів, матеріали, тематика.
2. Прийоми та методи навчання безпечного користування ножицями.

II. Практична частина.

Моделювання заняття з дітьми молодшого дошкільного віку. Вправлення у прийомах симетричного вирізання, техніці силуетного вирізання, техніці обривання з дітьми середньої групи.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2
Додаткова література: 5, 6

Семінарське заняття 8. Формування навичок ліплення в дітей 2-5 років (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Характеристика ліплення як значущого виду образотворчої діяльності.
2. Матеріали для ліплення: синтетичні чи натуральні?

II. Практична частина.

Вправлення у прийомах ліплення за принципом ускладнення: поділ цілого на частини, розкочування, скочування, розплющування, вдавлювання, витягування, притискання, защіплювання, з'єднування тощо для дітей 2-5 років.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2
Додаткова література: 5, 6

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV
ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Семінарське заняття 9. Техніки малювання для дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Поєднання різних технік малювання для досягнення позитивного результату.
2. Малювання з натури, за уявою, на пленері.

II. Практична частина.

Вправлення у нетрадиційних техніках малювання: малювання 3-D фарбами, малювання рідкою фарбою, малювання на різних поверхнях (плівка, скло, шпалери, паперові тарілки тощо), кляксографія, ниткографія,

симетричне передруковування плям, малювання мильними бульбашками тощо.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5, 6

Семінарське заняття 10. Формування навичок аплікації в дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Формування у дітей побутових навичок під час занять з аплікації: за і проти.

II. Практична частина.

Робота у підгрупах: створення колажу з використанням в аплікації різних матеріалів (засушені частини рослин, шматочки шкіри, тканин, хутра, намистинки, пайєтки, пір'я тощо).

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5, 6

Семінарське заняття 11. Формування навичок ліплення в дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Ускладнення прийомів ліплення у відповідності до вікових особливостей дітей.
2. Ліплення та підготовка до школи: у чому взаємозв'язок?

II. Практична частина.

Формування навичок способів ліплення дітей старшого дошкільного віку (кільцеве наліплювання, виймання глини тощо). Декоративні прийомами ліплення (оборка, гравірування, нанесення рельєфів стекою та штампиками).

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 5, 6

Семінарське заняття 12. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з творами живопису (2 год.).

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Ознайомлення дошкільників з творами живопису: примха чи необхідність?

II. Практична частина.

Вправлення в організації художньо-педагогічних спілкувань педагога з дітьми за творами живопису (за картинами Катерини Білокур, Тараса Шевченка, Архипа Куїнджі, Юрія Камишного, Івана Айвазовського, Олександра Шовкуненка, Сергія Шишка, Сергія Васильківського, Миколи Бурачека, Миколи Глуценка, Михайла Беркоса, Віктора Васнецова, Миколи

Пимоненка, Федора Кричевського, Івана Марчука, Кетрін Фішер, Євгенії Гапчинської, Владислава Єрко, Костя Лавро, Катерини Штанко, Олесі Магеровської).

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Семінарське заняття 13. Методичні аспекти планування та організації слухання музики (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Педагогічні умови повноцінного сприймання музики дітьми дошкільного віку.

II. Практична частина.

Вправлення у методичних прийомах організації слухання музики в різних вікових групах.

III. Рефлексія.

Основна література: 3, 4, 5

Додаткова література: 2, 3

Семінарське заняття 14. Методичні основи навчання дітей дошкільного віку співу (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Чому дітям краще виконувати пісні з дитячого репертуару?

II. Практична частина.

Вправлення в прийомах звукоутворення, дихання, дикції, чистоті інтонування, мелодійності. Вправи на розвиток слуху. Методи та прийоми навчання співу.

III. Рефлексія.

Основна література: 3, 4, 5

Додаткова література: 2, 3

Семінарське заняття 15. Організація музично-ритмічної діяльності дітей дошкільного віку. (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Музично-ритмічна діяльність дітей дошкільного віку: від наслідування до імпровізації.

II. Практична частина.

Моделювання студентами ритмічних хвилинок, музично-ритмічних вправ, музичних руханок, музичних пауз та музичних привітань.

III. Рефлексія.

Основна література: 3, 4, 5

Додаткова література: 2, 3

Семінарське заняття 16. Організація музичної гри з дітьми дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Педагогічні умови організації музичної ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

Моделювання методики проведення музичних ігор у різних вікових групах

III. Рефлексія.

Основна література: 3, 4, 5

Додаткова література: 2, 3

Семінарське заняття 17. Особливості навчання гри на музичних інструментах (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Особливості використання музичних інструментів у різних формах освітньої роботи з дітьми.

II. Практична частина.

Вивчення досвіду навчання дітей гри на музичних інструментах в ЗДО №518 (музичний керівник Лана Колосюк).

III. Рефлексія.

Основна література: 3, 4, 5

Додаткова література: 2, 3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінарське заняття 18. Аніматорство та ігромайстерність у професії дошкільного педагога (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Аніматор та ігромайстер: шляхи формування майстерності (за педагогічним досвідом Миколи Шутя).

II. Практична частина.

Створення кейсу аніматора.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 4

Додаткова література: 7

Семінарське заняття 19. Особливості театральної діяльності в закладі дошкільної освіти (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Театралізована діяльність дітей дошкільного віку: аматорство чи професіоналізм?

II. Практична частина.

Вправлення у методах та прийомах використання різних видів театру.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 4

Додаткова література: 7

Семінарське заняття 20. Формування основ акторської майстерності у дітей дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Метод креативної структурованої імпровізації Олега Драча та можливість його застосування у роботі з дітьми дошкільного віку.

II. Практична частина.

Вправляння у роботі з зерном образу.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 4

Додаткова література: 7

Семінарське заняття 21. Особливості планування, організації та проведення свят і розваг у сучасному закладі дошкільної освіти (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Як зробити свято для дітей справжнім святом?

II. Практична частина.

Створення та презентація сценаріїв свят та розваг (робота у підгрупах).

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 4

Додаткова література: 7

Семінарське заняття 22. Специфіка проведення екскурсій мистецького спрямування з дітьми дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Педагогічні умови проведення екскурсій мистецького спрямування з дітьми дошкільного віку.

II. Практична частина.

Моделювання екскурсійного маршруту для дітей дошкільного віку. (парк «Київ в мініатюрі»)

III. Рефлексія.

Основна література: 2

Додаткова література: 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII ІННОВАЦІЯ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

Семінарське заняття 23. Застосування інноваційних технологій та метод проектів у мистецькій діяльності (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Інновації у сфері мистецької освіти: дійсно нове чи добре забуте старе?

II. Практична частина.

Аналіз реалізації інновацій в мистецькій освіті дітей дошкільного віку в закладі дошкільної освіти (на базі ЗДО).

III. Рефлексія.

Основна література: 4

Додаткова література: 3, 4, 7

Семінарське заняття 24. Педагогічні умови здобування мистецької освіти дітьми з особливими потребами (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Створення інклюзивного естетичного середовища в закладі дошкільної освіти.

II. Практична частина.

Спостереження за інклюзією в середовищі закладу дошкільної освіти. Аналіз методів та прийомів включення дітей з особливими потребами в естетичну діяльність (на базі ЗДО).

III. Рефлексія.

Основна література: 1

Додаткова література: 7

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни передбачає комплексний підхід до її виконання та оптимізується одним завданням у вигляді проекту.

Самостійна робота.

Розробити, апробувати та представити мистецький проект (тема за вибором студента) для дітей дошкільного віку.

Вимоги до проекту:

- ✓ спрямованість на вирішення завдань формування предметно-практичної та художньо-продуктивної компетенції (за БКДО в Україні, 2012р.);
- ✓ наявність 3-х етапів проекту (підготовчий, технологічний, заключний);
- ✓ забезпечення синкретичності (поєднання, злиття) різних видів мистецької діяльності дітей (образотворчої, музичної, театралізованої), що спрямовані на реалізацію мети проекту;
- ✓ використання мистецтва як інтегратора в освіті дітей дошкільного віку;
- ✓ врахування провідного виду діяльності дітей дошкільного віку (гра);
- ✓ реалізація методів та прийомів стимулювання творчої та діяльнісної активності;
- ✓ передбачення активного залучення батьків до проекту;
- ✓ реалізація здоров'язбережувальної компоненти дошкільної освіти.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) подано у вигляді табл. 6.1.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ		
Тема 1. Соціально-естетична сутність мистецтва (2 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 2. Статичні види мистецтва (3 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 3. Динамічні види мистецтва (3 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 4. Синтетичні види мистецтва (3 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 5. Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва (3 год.)	Семінарське заняття	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ		
Тема 6-7. Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку (12 год.)	Семінарське заняття	8
Тема 8. Формування у дітей дошкільного віку компетенції за освітньою лінією «Дитина у світі культури» (6 год.)	Семінарське заняття	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		
Тема 9-10. Завдання та зміст образотворчої діяльності дітей 2-5 року життя (16 год.)	Семінарське заняття	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		
Тема 11-12. Завдання та зміст образотворчої діяльності дітей 5-7 року життя (16 год.)	Семінарське заняття	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ		
Тема 13. Теоретичні засади методики музичного виховання (1 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 14. Слухання музики дітьми дошкільного віку (1 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 15. Методика навчання дітей співу (2 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 16. Педагогічний супровід музично-ритмічної діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 17. Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку (2 год.)	Семінарське заняття	4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		
Тема 18. Театралізована діяльність як специфічний вид дитячої активності (2 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 19-20. Особливості організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)	Семінарське заняття	8
Тема 21. Свята і розваги для дітей дошкільного віку (2 год.)	Семінарське заняття	4
Тема 22. Особливості самостійної художньої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти (2 год.)	Семінарське заняття	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII ІННОВАЦІЇ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ		
Тема 23-24. Інноваційні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом (9 год.)	Семінарське заняття	8
Тема 25. Інклюзивні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом (9 год.)	Семінарське заняття	4
<i>Разом: 98 год.</i>	<i>Разом: 100 балів</i>	

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Методика ознайомлення з мистецтвом» – це вид навчально-дослідної роботи студента, яка містить результати практичної діяльності та відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми курсу, яка демонструє результати опанування студентом навчального курсу.

Вид ІНДЗ: портфоліо. Портфоліо [анг. portfolio] – збір, виконання робіт та напрацювань студента, що допомагає систематизувати вивчений матеріал та може бути використаний у професійній діяльності.

Орієнтовна структура ІНДЗ у вигляді портфоліо:

- Зміст
- Основна частина:
 - тематичні каталоги робіт з малювання для дітей дошкільного віку;
 - тематичні каталоги робіт з аплікації для дітей дошкільного віку;
 - підбірка літературних та музичних творів;
 - конспект мистецької екскурсії для дітей дошкільного віку;

- есе;
- збірка музично-дидактичних ігор для дітей дошкільного віку;
- опис мистецького проекту.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1. і 7.2.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання ІНДЗ у вигляді портфоліо

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність всіх розділів портфоліо	5 балів
2.	Методична грамотність виконання завдань та виявлення творчості	35 балів
3.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи	5 балів
Разом		45 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ у вигляді портфоліо

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	40-45	Відмінно
Достатній	21-39	Добре
Середній	11-20	Задовільно
Низький	0-10	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 45 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом» оцінюються за модульно-рейтинговою

системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі презентацій практичної роботи та з використанням роздрукованих завдань:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ

МКР 1. Презентація творів мистецтва за художніми напрямками (**один за вибором студента**):

міфологічний реалізм античності, середньовічний символізм, реалізм епохи відродження, бароко, класицизм, просвітительський реалізм, сентименталізм, романтизм, критичний реалізм XIX ст., реалізм XX ст., експресіонізм, сюрреалізм, екзистенціалізм, абстракціонізм, поп-арт, гіперреалізм, хеппінг.

Вимоги до презентації:

- кількість слайдів – не більше 10;
- наявність ілюстрацій, що демонструють характерні ознаки обраного студентом художнього напрямку у різних видах мистецтва (образотворче, музичне, театральне, літературне);
- наявність на слайдах з ілюстраціями назви твору та автора;
- посилання на інтернет-ресурси за темою презентації;
- лаконічність у визначенні особливостей презентованого художнього напрямку (5-7 характерних ознак).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

МКР 2. Підібрати літературні та музичні твори для дітей, мотиви яких доцільно використовувати для організації занять з образотворчої діяльності.

Вимоги до виконання завдання:

- 10 творів (казки, оповідання, вірші) по 2 для кожної групи: перша молодша, друга молодша, середня, старша 6-го р.ж., старша 7-го р.ж.;
- відповідність змісту твору для сприймання дітьми певного віку (молодшого або старшого);
- відповідність змісту твору темам занять з образотворчої діяльності для дітей дошкільного віку, визначених у програмі «Дитина», 2016 р.

Каталог літературних творів має складатися з титульної сторінки, змісту, повноцінного тексту твору з обов'язковим зазначення автора та назви твору. Перед кожним твором слід зазначити вікову групу, тему заняття з образотворчої діяльності та відповідну сторінку з програми «Дитина», на якій вказана визначена тема. Нижче під текстом потрібно вказати композитора і назву твору, який доцільно використати під час образотворчої діяльності, та вказати QR-код.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

МКР 3. Створення тематичного каталогу робіт з аплікації з дітьми молодшого дошкільного віку за програмою «Дитина», 2016 р.

Вимоги:

- загальна кількість робіт 6 (2 – для роботи з дітьми молодшого дошкільного віку, 2 – для роботи з дітьми середнього дошкільного віку, 2 – для роботи з дітьми старшого дошкільного віку);
- узгодженість робіт з тематикою, визначеною у програмі «Дитина» 2016 р. у розділі «Аплікація»;
- дотримання естетичних вимог (охайність, привабливість, високий рівень техніки виконання);
- наявність підпису, у якому зазначається тема та вікова група.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

МКР 4. Тематичний каталог орієнтирів з малювання для дітей дошкільного віку за програмою «Дитина», 2016 р.

Вимоги:

- загальна кількість робіт 10 (по 2 роботи для кожної групи: перша молодша, друга молодша, середня, старша 6-го р.ж., старша 7-го р.ж.);
- узгодженість робіт з тематикою, визначеною у програмі «Дитина», 2016 р. у розділі «Малювання»;
- різноманітність технік виконання та їх відповідність віковим можливостям дітей;
- дотримання естетичних вимог (охайність, привабливість, високий рівень техніки виконання);
- наявність підпису, у якому зазначається тема та вікова група.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ **МКР 5.**

Виготовити дидактичний посібник «Музичні ігри для дітей дошкільного віку» (усього 9 ігор, з них 3 для дітей молодшого дошкільного

віку, 3 – для дітей середнього дошкільного віку, 3 – для дітей старшого дошкільного віку) за наступним алгоритмом: назва гри, вік дітей, дидактичний матеріал, методика проведення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

МКР 6.

Мистецьке есе з теми «Виховний потенціал театральної вистави»

Вимоги:

- розуміння визначальних рис написання есе (фр. «нарис», «спроба»): невеликий за обсягом твір 1 – 1,5 сторінки друкованого тексту (формат А 4); довільна композиція; суб'єктивний погляд на речі; парадоксальна манера мислення; образність, афористичність; використання запитань і асоціацій, проведення аналогій, порівнянь і паралелей;
- наявність індивідуальних роздумів, висловлювань і вражень щодо конкретної події;
- висвітлення виховного аспекту побаченої театральної вистави.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII ІННОВАЦІЯ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

МКР 7.

Розробити віртуальну екскурсію мистецького спрямування для дітей дошкільного віку (музей, галерея, будь-який інший арт-об'єкт за вибором студента) з врахуванням наступних вимог: тривалість екскурсії до 30 хв.; кількість об'єктів для детального огляду від 1 до 5; коротка інформація про експонат, доступна для сприймання дітьми; питання для активізації дітей; форма закріплення вражень від екскурсії.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- **Методи візуального контролю:** перевірка виконання модульних контрольних робіт та самостійної роботи.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. 8.1

Таблиця 8.1
Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю.

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього тах	Всього min
1.	Відвідування лекцій	1	25	25	15
2.	Відвідування семінарських занять	1	24	24	10
3.	Відповідь на семінарському занятті	10	7	70	30
4.	Виконання самостійної роботи	100	1	100	60
5.	Виконання ІНДЗ	45	1	45	15
6.	Модульна контрольна робота	25	7	175	126
Усього				439	256

Максимальна кількість балів – 439

Мінімальна кількість балів – 256

Зважаючи на те, що дисципліна завершується екзаменом, максимальна кількість балів допуску до екзамену – 60 балів. Тому коефіцієнт розраховуємо наступним способом:

Розрахунок максимальної кількості балів:

Максимальна кількість балів за навчальну дисципліну – 439

Коефіцієнт до розрахунку (без екзамену) – $439:60=7,31$

Розрахунок $439:7,31 = 60$ балів;

екзамен – 40 балів;

усього 100 балів; оцінка за шкалою – А.

Розрахунок мінімальної кількості балів:

Мінімальна кількість балів за навчальну дисципліну – 256

Розрахунок $256:7,31 = 35$ балів;

екзамен – 25 балів; усього 60 балів;

оцінка за шкалою – Е.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«задовільно»	E
69 – 74		D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Розподіл балів, що отримують студенти за вивчення тем модулів.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі презентацій практичної роботи та з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У табл. 8.3.1 та 8.3.2 представлено розподіл балів, що присвоюються бакалаврам упродовж вивчення дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом».

У табл. 8.3.1 представлено розподіл максимальної кількості балів, що присвоюються бакалаврам за вивчення дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом».

Таблиця 8.3.1

Розподіл балів (max), які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
T1	T2	T3	T4	T5	T6-7	T8	T9-10		T11-12		
10,56	10,56	10,56	10,56	10,56	21,12	10,56	21,12		21,12		
МКР – 1 (25 балів)					МКР – 2 (25 балів)			МКР – 3 (25 балів)		МКР – 4 (25 балів)	
Поточне тестування та самостійна робота											
Змістовий модуль 5					Змістовий модуль 6				Змістовий модуль 7		Загальна сума
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19-20	T21	T22	T23-24	T25	
10,56	10,56	10,56	10,56	10,56	10,56	21,12	10,56	10,56	21,12	10,56	
МКР – 5 (25 балів)					МКР – 6 (25 балів)				МКР – 7 (25 балів)		
Максимальна кількість балів у семестрі 439 (коефіцієнт – 7,31)											60

У табл. 8.3.2 представлено розподіл мінімальної кількості балів, що присвоюються бакалаврам за вивчення дисципліни «Методика ознайомлення дітей з мистецтвом».

Таблиця 8.3.2

Розподіл балів (min), які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
T1	T2	T3	T4	T5	T6-7	T8	T9-10		T11-12		
5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	10,4	5,2	10,4		10,4		
МКР – 1 (18 балів)					МКР – 2 (18 балів)			МКР – 3 (18 балів)		МКР – 4 (18 балів)	
Поточне тестування та самостійна робота											
Змістовий модуль 5					Змістовий модуль 6				Змістовий модуль 7		Загальна сума
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19-20	T21	T22	T23-24	T25	
5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	10,4	5,2	5,2	10,4	5,2	
МКР – 5 (18 балів)					МКР – 6 (18 балів)				МКР – 7 (18 балів)		
Максимальна кількість балів у семестрі 256 (коефіцієнт – 7,31)											35

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: виконання практичних завдань.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ презентації;
- ✓ робоча навчальна програма.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; наук. ред. Г.В.Беленька; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна та ін. – К.: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка, 2016. – 352с.
2. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур. – К.: СЛОВО, 2011. – 376 с.
3. Романюк І. А. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / І. А. Романюк. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 280 с.
4. Школа ігромайстерності : Метод. матеріал / М. Шуть. – К. : Видавничий дім «Шкільний світ» : Видавництво Л. Галіцина, 2006. – 128 с. – (Б-ка «Шкільного світу»).
5. Шоломович С., Рудченко И., Зинич Р. Методика музикального виховання в детском саду. – Издание третье, исправленное, дополненное. – К. : Музична Україна, 1985. 144 с.

Додаткова:

1. Барб-Галль Франсуаза. Як розмовляти з дітьми про мистецтво [Текст] / пер. з франц.Софії Рябчук. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2014. – 192 с.
2. Науменко Т. Музичне виховання найменших: інтегровані заняття / Т. Науменко. – К. : Шкільний світ, 2007. – 128 с.
3. Нечай С.П. Підготовка майбутніх вихователів до поліфункціонального застосування музики в аудіальному розвитку дошкільників : теорія і практика: монографія / С. П. Нечай. – Видання 2-ге, доопрацьоване. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2015. – 460 с.
4. Семенов О.С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі: монографія/Олександр Сергійович Семенов. – Луцьк: ПДВ «Твердиня», 2017. – 520с.
5. Половіна О.А. Педагогічний супровід образотворчої діяльності дітей: розширюємо можливості, збагачуємо досвід / Половіна О.А.// Вихователь-методист дошкільного закладу. – № 9 – 2016. – С.45-50
6. Шульга Л. М. Барвіста радість. Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку на заняттях із малювання. 3-є вид., виправ. й доп. / Л. М. Шульга. – Методичний посібник. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2017. – 336 с.
7. Федій О.А. Естетотерапія. Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2012. – 304 с.

Робоча навчальна програма
«МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З МИСТЕЦТВОМ»

Укладачі: Половіна О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Кондратець І.В., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Волинець Ю.О., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

ББК 74.147 Методика ознайомлення дітей з мистецтвом: роб. навч. прог. [для студентів спеціальності 6.010101 «Дошкільна освіта» освітній рівень перший «бакалаврський» (на базі загальної середньої освіти)] / уклад. О.А. Половіна, І.В. Кондратець, Ю.О. Волинець. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018 - 38 с.